RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Janusz KOCHANOWSKI

RPO-584559-I/08/AK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 10/03/2008

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 WARSZAWA

Wielce Łaskawy Panie Premierze,

W związku ze sprawowaniem przez Pana Premiera, zgodnie z art. 257 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.; dalej: Kodeks postępowania administracyjnego), zwierzchniego nadzoru nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków składanych do organów administracji publicznej, pozwalam sobie zwrócić się w przedmiotowej sprawie.

Art. 63 Konstytucji RP stanowi o prawie każdego do składania petycji, wniosków i skarg w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Zgodnie z dyspozycją konstytucyjną, tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg powinna określać ustawa. Z niniejszego przepisu ustawy zasadniczej wynika, że ustrojodawca celowo rozróżnił petycje, wnioski i skargi jako odrębne kategorie środków, za pomocą których każdy może zwrócić się do organów władzy publicznej.

Kodeks postępowania administracyjnego jest właśnie tą ustawą, która w dziale VIII reguluje postępowanie w dotyczące skarg i wniosków. Przepis art. 211 tego kodeksu stanowi, iż zagwarantowane w Konstytucji RP „prawo do składania petycji, skarg i wniosków do organów państwowych, organów jednostek samorządu terytorialnego, organów samorządowych jednostek organizacyjnych oraz do organizacji i instytucji społecznych realizowane jest na zasadach określonych przepisami niniejszego działu". Jest to jednak jedyny przepis odnoszący się do petycji. Ustawodawca nie poświęcił tej instytucji żadnych szczegółowych postanowień, nie wiadomo, czy ze środka tego można korzystać w celu ochrony interesów tylko

indywidualnych bądź również zbiorowych. Nie jest jasne, czy petycja jest instrumentem zbliżonym do skargi i ma służyć do ochrony pewnych interesów albo może dotyczy spraw o charakterze ogólnym i stanowi impuls do podjęcia pewnych działań, czym przybliżałaby się do wniosku.

W kontekście powyższych rozważań pragnę zwrócić uwagę Pana Premiera na prawo do petycji wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej. Art. 194 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską przewiduje, że wszyscy obywatele Unii, jak również wszystkie osoby fizyczne lub prawne mające miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim, mają prawo kierowania, indywidualnie lub wspólnie z innymi obywatelami lub osobami, petycji do Parlamentu Europejskiego w sprawach objętych zakresem działalności Wspólnoty, które dotyczą ich bezpośrednio. Jest to zatem środek prawny, który może zawierać indywidualny wniosek, skargę lub komentarz dotyczący stosowania prawa wspólnotowego bądź wezwanie do Parlamentu Europejskiego do zajęcia stanowiska w danej sprawie.

Należy nadmienić, iż w przeszłości były już podejmowane inicjatywy uregulowania kwestii rozpatrywania petycji w Kodeksie postępowania administracyjnego. W III kadencji Sejmu został wniesiony rządowy projekt ustawy (druk sejmowy ni" 1453), w którym przewidziano, iż przedmiotem petycji są sprawy określone dla skarg i wniosków, jeżeli dotyczą zagadnień życia zbiorowego.

Kwestia możliwości zwracania się przez każdego do władz publicznych i łączący się z tym obowiązek udzielenia odpowiedzi dotyczy bezpośrednio wolności i praw człowieka i obywatela. Tymczasem brak szczegółowej regulacji odnośnie do przedmiotu i trybu rozpatrywania petycji powoduje, że delegacja konstytucyjna z art. 63 pozostaje niewykonana. W związku z tym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Premiera o rozważenie podjęcia przez Radę Ministrów inicjatywy ustawodawczej w tym zakresie.

Łączę wyrazy szacunku

Jan Lubowski